

Попов Андрей Сергеевич

**«Datamine, 5D Planner, EPS программалық өнімдері арқылы пайдалы қазбаларды жоспарлап өндіру» тақырыбындағы магистрлік диссертацияна
АНДАТПА**

1. Диссертация көлемі 78 беттен тұрады.

2. Қосымшалар саны - 0, суреттер - 32, кестелер - 14, пайдаланылған әдебиеттер – 28.

3. **Жұмыстың өзектілігі.** Қазіргі замандағы Қазақстан экономикасы әлемдік экономикамен кәсіпкерлік байланысы бәсеклестікке дайын болуы үшін, тау өнеркәсібі үнемі ізденіс пен инновациялық-технологиялық шешімдерді енгізіп отыруы қажет. Бұл шешімдер тау өнеркәсіптерінде болып жатқан дағдарыста, негізгі бағыт өндірістік процесстер мен адами ресурстарды дамыту кезінде, өндірістік жұмыстарды жоғарылату мен өзіндік құнының төмендету үшін қажет.

4. **Зерттеу нысаны:** Малеевка кенішін өндірудегі дамыту бағытында, бүкіл комплексті жоспарлау және енгізу, технологиялық процесстерді жоспарлау, «Datamine» программалық комплексін енгізу қолайлы болып табылады.

«Datamine» прогарммалық комплексімен тау жұмыстарын жоспарлауда, кенді өндіру технологиялық процессі кезіндегі кеннің жоғалтылуы мен басқа тау жыныстарымен араласуын төмендетуге мүмкіндік береді, және кенді өндіруде қауіпсіз жұмыспен қамтамасыз ете отырып, рационалды және экономикалық тиімді игеруге мүмкіндік береді. Берілген программалық қамтамасыз ету кешенді және қолданыстағы тау қазбаларын тұрғызуда шығындарды азайтуға, тау-шахта қондырғыларын дұрыс қолдануға және сменадағы жұмыс уақытын пайдалы іске асыруға мүмкіндік береді. Тау жұмыстарын технологиялық процесстерін кешенді жоспарлау және жұмысты қауіпсіз атқару шаралардың негізгі бөлігі болып табылады. Малеевка кенішінде ресурстарды қорғау технологиялогиясын даярлауда тау жұмыстарын жоспарлау технологияның өзіндік құнын төмендетуге, жалпы кенді алудағы өзіндік құнның 30%-ың құрайды, тау жұмыстарының қоршаған ортаға кері әсерін азайтуға, қорыта келгенде тау өндірісінің жұмысын жоғарылатуға көмектеседі.

Тау жұмыстарын жоспарлау жүйесін негізге алсақ, бүгінгі күнде жер асты әдісімен кенді игеру технологиясын дамыту жолында үнемі жаңартылған және шыңдалған тау жұмысын жоспарлауды енгізу жеткілікті қолайлы.

5. **Зерттеу нысаны:** – кен орынын рентабельді игеру, оған полиметаллды кенді игерудегі технологиялық процесстерді рационалды жоспарлау арқылы жету.

6. Зерттеу пәні Малеевка кенішіндегі технологиялық процесстерді жоспарлау жүйесі болып табылады.

7. Мақсаты Малеевка кенішінің белгілі шарттарына қолайлы полиметаллды кенді өндіру үшін жоспарлау жүйсін дайындау.

Жұмысты жазу барысында сыналған методикалық комплексті зерттеу әдісі қолданылды, соның ішінде ғылыми біріктірілген анализдеу және ғылыми-техникалық ақпараттық дәлелдер қолданылды, технологиялық жұмыстарды хронометражды бақылау, және сынақтық зерттеулер жүргізілді.

8. Зерттеудің тапсырмалары: тау жұмыстарын жоспарлауды даярлау.

9. Жұмысты қорғаудағы ғылыми негізі:

1. Тау жұмыстарын жоспарлауға "Datamine" комплексті программасын енгізу өндірістің жұмысын 20%-ға арттырады.

2. Тау жұмыстарын жоспарлау процесі кеннің басқа тау жыныстарымен араласуын 10-15% -ға азайтуға мүмкіндік береді.

10. Зерттеудің ғылыми жаңартуы: тау жұмыстарын жоспарлаудағы қазіргі заманғы әдістерін енгізу.

11. Жұмысына қатысты жарияланымдар

1. УДК 622.2 Попов А.С. (15-ММТ(ГД)-1.5, ШҚМТУ), Шапошник С. Н. (ШҚМТУ) «Роботталған тахеометр-сканерді LeicaNovaMS50 шахталық және жер беті құрылысында қолдану» 2016.373-37 б.